

Landsbygdens företag kan utvecklas med lokalt kapital

Banker som sviker och tungrodd byråkrati hindrar den lokala ekonomins tillväxt. Kreativa byutvecklingsgrupper möter nu problemet och startar bygdebolag som stärker de lokala finanserna och vänder utvecklingen.

Över hela landet pågår en utarmning av vår landsbygd. Lanthandlar, bymackar och annan viktig service läggs ner. Med färre arbetstillfällen försvinner även ungdomarna till staden. Samtidigt växer alternativ fram. Bybor som tänker nytt och hittar sätt att möta sin förändrade verklighet. Det finns företagsamma människor som vill, kan och har idéer för hur de skulle kunna utveckla sitt lokalsamhälle. Men, tyvärr saknas ofta kapital för att göra verklighet av idéerna.

I Sverige har vår befolkning i genomsnitt 110 000 kronor per person på ett bankkonto. Om vi sparar bara tio procent av dessa pengar lokalt i en sparkassa eller på ett bygdekonto skulle sammanlagt över 100 miljarder kronor göras tillgängliga för lokal utveckling!

På konferensen Lokalekonomidagarna samlas varje år människor som brinner för en levande lokal ekonomi. Lokal ekonomi handlar om landsbygd, men även småstäder och stadsdelar som riskerar att bli förlorare när ekonomin koncentreras till storstädernas kärnor och externa köpcentrum. På årets konferens var den centrala frågan hur vi hittar nya sätt att finansiera lokal utveckling. Under konferensen bildades även ett nätverk bestående av praktiker som på innovativa sätt har utvecklat ekonomin på landsbygden.

Att lokala bankkontor läggs ner och att storbankerna i städerna sällan tror på landsbygdens företag är ett problem. Den tunga byråkrati och sena utbetalningar som är kopplad till offentliga medel, i exempelvis EU-fonderna, är ett annat problem.

Idérika byutvecklingsgrupper i Sverige möter dessa problem med att bilda bygdebolag. Det gemensamma för bygdebolagen är att de skapar en ny finansiell infrastruktur genom att på olika sätt mobilisera lokalt kapital. Det kan vara en ekonomisk förening så som friskolan i Virestad. En bygdefond som den som äger vindkraftverk på Råshön. Ett investmentbolag som främjar näringslivsutveckling som det i Virserum. Ett aktiebolag som de som äger och förvaltar hyresrätter i Vitvattnet. Eller så kan det vara stödspårprojekt i medlemsbankerna JAK och Ekobanken eller vanligt lånande i lokala sparbanker. Bara för att nämna några exempel i denna växande rörelse.

Att stödja lokal ekonomisk utveckling är ett sätt att bidra till en mer stabil och långsiktigt hållbar ekonomi. Men för att det ska lyckas behöver flera av våra samhällsinstitutioner ta sig en tankeställare.

Storbankerna behöver bättre kännedom om företagande på landsbygden. Idag upplever många landsbygdsentreprenörer att de möts av en negativ inställning som inte överensstämmer med de möjligheter som finns.

Offentliga medel och ersättningar är viktiga för att få igång företagande på landsbygden. För att små aktörer ska kunna söka medel måste det bli standard med förskottsbetalningar, så att de inte tvingas ligga ute med stora belopp ur egen ficka. De myndigheter som fördelar offentliga medel bör stödja projekten med metoder för att finna egen finansiering och dessutom lätta den administrativa bördan.

Hela Sverige ska leva består av närmare 5 000 lokala utvecklingsgrupper. I dessa grupper finns samhällsentreprenörer som vill utveckla sina lokalsamhällen. För att de ska kunna göra det behövs stödssystem som hjälper snarare än stjälper. Och det behövs en fungerande kapitalmarknad i hela landet. Med förbättringar på dessa områden finns stora möjligheter för ekonomisk utveckling även på landsbygden.

Karl-Erik Nilsson, ordförande Hela Sverige ska leva

Inez Abrahamzon, ordförande Hela Sverige ska leva